Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

21 декември 2021 година*

„Преюдициално запитване — Въздушен транспорт — Регламент (ЕО) № 261/2004 — Общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отмяна или голямо закъснение на полети — Член 2, буква л) — Член 5, параграф 1 — Промяна на часа на излитане на полет — Отложено с около три часа излитане — Информиране на пътниците девет дни преди излитането — Понятия за отмяна и за закъснение“

По дело C-395/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landgericht Düsseldorf (Областен съд Дюселдорф, Германия) с акт от 3 август 2020 г., постъпил в Съда на 19 август 2020 г., в рамките на производство по дело

EP,

GM

срещу

Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş.,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, заместник-председател на Съда, изпълняващ функцията на председател на първи състав, J.-C. Bonichot и M. Safjan (докладчик), съдии,

генерален адвокат: P. Pikamäe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за EP и GM, от F. Puschkarski, Rechtsanwältin,

– за германското правителство, от J. Möller, M. Hellmann и U. Kühne, в качеството на представители,

* *Език на производството: немски.

– за Европейската комисия, от R. Pethke и K. Simonsson, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 23 септември 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, буква л), на член 5, параграф 1 и на член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 12, стр. 218).

2 Това запитване е отправено в рамките на спор между двама пътници — EP и GM (наричани по-нататък „пътниците по делото“) и авиокомпанията Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş. (наричана по-нататък „Corendon Airlines“) във връзка с отказа на последната да изплати обезщетения на пътниците по делото поради отлагане на първоначално планирания час на излитане на техния полет.

Правна уредба

3 Член 2 от Регламент № 261/2004, озаглавен „Определения“, предвижда:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

[…]

л) „отмяна“ означава неексплоатация на полет, който е предварително планиран и за който има поне едно резервирано място“.

4 Член 5 от този регламент е озаглавен „Отмяна“ и параграф 1 от него гласи:

„При отмяна на полет съответните пътници:

а) получават помощ от оперирващия въздушен превозвач по член 8; и

б) получават помощ от оперирващия въздушен превозвач по член 9, параграф 1, буква а), и член 9, параграф 2, както и при премаршрутиране, когато нормално очакваното начало на новия полет е най-малко в деня след заминаването, така както е било планирано за отменения полет, помощта, посочена в член 9, параграф 1, буква б), и член 9, параграф 1, буква в); и

в) имат право на обезщетение от оперирващия въздушен превозвач по член 7, освен ако не са:
   i) информирани за отмяната минимум две седмици преди началото на полета по разписание; или

ii) информирани за отмяната между две седмици и седем дни преди началото на полета по разписание и им е предложено премаршрутиране, което им позволява да заминат не по-късно от два часа преди началото на полета по разписание и да достигнат техния краен пункт на пристигане за по-малко от четири часа след времето за пристигане по разписание; или

iii) информирани за отмяната по-малко от седем дни преди началото на полета по разписание и им е предложено премаршрутиране, което им позволява да заминат не по-[рано] от един час преди началото на полета по разписание и да достигнат техния краен пункт на пристигане за по-малко от два часа след времето за пристигане по разписание“.

5 Озаглавеният „Закъснение“ член 6 от посочения регламент гласи:

„1. Когато оперираш въздушен превозвач очаква по разумни причини даден полет да закъснее повече от времето за излитане по разписание:

а) за два или повече часа при полети до 1500 километра; или

б) за три или повече часа при всички полети на територията на Общността над 1500 километра и при всички други полети между 1500 и 3500 километра; или

в) за четири часа или повече при всички полети, непопадащи под букви а) или б),

на пътниците се предлага от оперираща въздушен превозвач:

i) помощ по член 9, параграф 1, буква а), и член 9, параграф 2; и

ii) когато нормално очакваното начало на полета е минимум денят след предварително обявеното начало на полета, помощта, посочена в член 9, параграф 1, буква б), и член 9, параграф 1, буква в); и

iii) когато закъснението е минимум пет часа, помощта, посочена в член 8, параграф 1, буква а).

2. При всички обстоятелства, помощта се предлага в рамките на времето, посочено по-горе по отношение на всяка категория разстояние“.

6 Съгласно член 7 („Право на обезщетение“) от този регламент:

„1. При прилагането на този член пътниците получават обезщетение, възлизащо на:

[…]

б) 400 EUR за всички полети на територията на Общността над 1 500 километра и за всички други полети между 1 500 и 3 500 километра;

[…]“.

7 Член 8 от Регламент № 261/2004, озаглавен „Право на възстановяване стойността на билетите или премаршрутиране“, предвижда:

„1. Когато се прави позоваване на този член, на пътниците се предлага избор между:

а) – възстановяване до седем дни по силата на член 7, параграф 3, на пълната стойност на билета на цената, на която е купен, за част или части от неосъществения път и за част или части от вече осъществения път, ако полетът повече не изпълнява предназначението си по отношение на първоначалния план за пътуване, заедно с, когато е уместно,

– обратен полет до първоначалния пункт на излитане, при първа възможност;

б) премаршрутиране, при сравними транспортни условия, до техния краен пункт на пристигане при първа възможност; или

в) премаршрутиране, при сравними транспортни условия, до техния краен пункт на пристигане на по-късна дата, удобна за пътника, в зависимост от наличността на свободни места.

[…]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

8 Пътниците EP и GM резервират пакетно туристическо пътуване посредством онлайн платформата Check24. Corendon Airlines, опериращият въздушен превозвач, потвърждава резервацията им за полет, който следва да бъде изпълнен на 18 май 2019 г. от Дюселдорф (Германия) до Анталия (Турция) с планирано време на излитане в 13,20 ч. и планирано време на кацане в 17,50 ч.

9 Впоследствие Corendon Airlines отлага излитането на този полет, като запазва същия номер на полета, и определя нов час на излитане в 16,10 ч. и нов час на пристигане в 20,40 ч. на 18 май 2019 г., за което информира пътниците по делото девет дни преди началото на полета. Тъй като полетът е забавен, излитането е изпълнено в 17,02 ч., а кацането — в 21,30 ч. на 18 май 2019 г.

10 Пътниците по делото претендират от Corendon Airlines обезщетение в размер на 400 EUR за всеки от тях на основание на член 5, параграф 1, буква в) и на член 7, параграф 1, буква б) от Регламент № 261/2004.

11 След като Corendon Airlines отказва да обезщети тези пътници, те предявяват иск пред Amtsgericht Düsseldorf (Районен съд Дюселдорф, Германия), който отхвърля иска, като приема, от една страна, че макар времето на излитане да е променено, не е налице отказ от първоначалното планиране на този полет. От друга страна, посочените пътници във всички случаи били информирани за промяната на часа на излитане в срока по член 5, параграф 1, буква в), подточка ii) от Регламент № 261/2004, който срок е с продължителност от две седмици до седем дни преди началото на полета по разписание, поради което не било необходимо да се разглежда въпросът дали промяната на часа на излитане на полета представлява отмяна, или голямо закъснение на посочения полет. Освен това този съд

отбелязва, че е неотносим въпросът дали Corendon Airlines е изпълнила задължението си по член 8 от този регламент да информира пътниците по делото за техните права, тъй като при евентуално нарушение на задължението за информиране не се поражда право на обезщетение на основание член 7, параграф 1 от посочения регламент.

12 След като пътниците по делото обжалват решението на посочения съд пред Landgericht Düsseldorf (Областен съд Дюселдорф), последният отбелязва, че това решение не може да бъде потвърдено, ако отлагането на часа на излитане на даден полет с почти три часа представлява отмяна по смисъла на член 2, буква л) от Регламент № 261/2004, и ако съобщението за отлагането не представлява предложение за премаршрутиране при предвидените с този регламент условия.

13 При тези обстоятелства Landgericht Düsseldorf (Областен съд, Дюселдорф) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Налице ли е отмяна на полет по смисъла на член 2, буква л) и на член 5, параграф 1 от [Регламент № 261/2004], когато оперирящият въздушен превозвач отложи планираното време за излитане на полет, резервиран в рамките на пакетно туристическо пътуване, от 13,20 ч. (местно време) за 16,10 ч. (местно време) в същия ден?

2) Представлява ли съобщението за отлагането на полет от 13,20 ч. (местно време) за 16,10 ч. (местно време) в същия ден, изпратено девет дни преди началото на пътуването, предложение за премаршрутиране по смисъла на член 5, параграф 1, буква в), подточка ii) от [Регламент № 261/2004] и ако това е така, следва ли това предложение да съответства на изискванията на член 5, параграф 1, буква а) и на член 8, параграф 1 от [Регламент № 261/2004]?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

14 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 2, буква л) и член 5, параграф 1 от Регламент № 261/2004 трябва да се тълкуват в смисъл, че даден полет се счита за „отменен“ по смисъла на тези разпоредби, когато оперирящият въздушен превозвач е отложил часа на излитане на този полет с по-малко от три часа, без по друг начин да е променял този полет.

15 В самото начало следва да се отбележи, че запитващата юрисдикция поставя този въпрос само във връзка с отлагането на часа на излитане на разглеждания полет с два часа и петдесет минути, без да се позовава в преюдициалните си въпроси на последващото закъснение на този полет.

16 В това отношение следва да се посочи, че понятието „отмяна“ е определено в член 2, буква л) от този регламент като „неексплоатация на полет, който е предварително планиран и за който има поне едно резервирано място“.

17 Понятието „полет“ не е дефинирано в посочения регламент. Въпреки това съгласно постоянната практика на Съда полет представлява по същество „операция по въздушен транспорт и така в известен смисъл е „единица“ от този транспорт, осъществена от

въздушен превозвач, който определя своя маршрут“ (решение от 4 юли 2018 г., Wirth и др., C-532/17, EU:C:2018:527, т. 19 и цитираната съдебна практика). Освен това Съдът е уточнил, че маршрутът е основен елемент на полета, доколкото полетът се извършва в съответствие с предварително определен от превозвача план (решение от 19 ноември 2009 г., Sturgeon и др., C-402/07 и C-432/07, EU:C:2009:716, т. 30).

18 Съдът също така е приел, че съгласно член 2, буква л) от Регламент № 261/2004 за разлика от закъснението отмяната на полета е последица от неексплоатацията на предварително планиран полет. Оттук следва, че в това отношение отменените и закъснелите полети са две съвсем отделни категории. Ето защо от този регламента не може да се заключи, че закъснелият полет може да се квалифицира като „отменен полет“ само поради съображението, че закъснението е продължително, дори и да е много продължително (решение от 19 ноември 2009 г., Sturgeon и др., C-402/07 и C-432/07, EU:C:2009:716, т. 33).

19 При тези условия, след като пътниците са превозени с полет, чието време на излитане е по-късно от първоначално планираното време за излитане по разписание, полетът може да се счита за „отменен“ полет само ако въздушният превозвач е осигурил превоза на пътниците с друг полет, чийто първоначален план е различен от този на предварително планирания полет (решение от 19 ноември 2009 г., Sturgeon и др., C-402/07 и C-432/07, EU:C:2009:716, т. 35).

20 Все пак обстоятелството, че отлагането на часа на излитане на полета е било съобщено на пътниците по делото няколко дни предварително, само по себе си не е от значение за разграничението между понятията за закъснение и за отмяна.

21 Това е така, защото от цитираната в точка 18 от настоящото съдебно решение съдебна практика следва, че Регламент № 261/2004 предвижда две съвсем отделни категории полети, а именно, от една страна, отменените полети по смисъла на член 5 от този регламент и от друга страна, закъснелите полети при излитане по смисъла на член 6 от посочения регламент. Същият регламент не обуславя квалификацията в едната или другата от тези категории единствено от предварителното информиране за отлагане на часа на излитане на полета.

22 При това положение, както отбелязва генералният адвокат в точка 25 от представеното си заключение, би било налице противоречие с общоприетото значение на терминологията на Регламент № 261/2004 и с неговата структура, ако се приеме, че отлагането във час на излитане на даден полет с по-малко от три часа, което е съобщено няколко дни предварително, като освен това този полет не е променян по друг начин, представлява „отмяна“ по смисъла на член 2, буква л) от този регламент.

23 С оглед на изложеното на първия въпрос следва да се отговори, че член 2, буква л) и член 5, параграф 1 от Регламент № 261/2004 трябва да се тълкуват в смисъл, че даден полет не може да се счита за „отменен“ по смисъла на тези разпоредби, когато оперициращият въздушен превозвач е отложил часа на излитане на този полет с по-малко от три часа, без по друг начин да е променял този полет.

По втория въпрос

24 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали предоставената информация относно отлагането на излитането на разглеждания полет представлява предложение за премаршрутиране по смисъла на член 5, параграф 1, буква в), подточка ii) от Регламент № 261/2004, което се позовава на понятието за отмяна по смисъла на член 2, буква л) от този регламент.

25 Предвид отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По съдебните разноски

26 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 2, буква л) и член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 трябва да се тълкуват в смисъл, че даден полет не може да се счита за „отменен“ по смисъла на тези разпоредби, когато оперирашият въздушен превозвач е отложил часа на излитане на този полет с по-малко от три часа, без по друг начин да е променял този полет.

Подписи